

Hovedsagen for mig er, at dette Princip laas fast, at disse Skoler kunne faa Understøttelse af Statskassen. Det vil da være Fremtiden forbeholdt, om der viser sig Trang til at forhøje denne Sum. Derom kan der altid blive Tale. Men hvad nu Spørgsmaalet om de kommunale Raads Indstillingsret angaar, saa er det jo ogsaa et Spørgsmaal, som særlig har Interesse for Befolkningen. Spørgsmaalet om Kaldsretten spiller jo ikke den Rolle for Landets Lærere nu, hvis dette Forslag bliver til Lov, som efter den gamle Ordning; deri har den ærede Ordfører fuldstændig Ret, at selv ældre Lærere saa godt af de Vønningsstatser, her er Tale om, og Trangen til at søge nye og bedre Embeder bliver ikke saa stor nu som efter den ældre Ordning. Da Forslaget forelaa her til 1ste Behandling i Fjor, udtalte jeg min Vælgelse over, at den højtærede Minister havde bragt Spørgsmaalet om en ny Ordning af Indstillings- og Kaldelsesretten frem og gjort det i den Skikkelse, som det da forelaa fra Ministerens Side. Jeg udtalte endvidere som min Overbevisning, at det havde været bedre for en Skolelovs Gennemførelse, naar man havde stillet denne Sag i Bero indtil videre. Den højtærede Minister tog ikke Hensyn til min Advarsel og tog ikke sit Forslag tilbage, tværtimod, Spørgsmaalet om Lærernes Kaldelse blev jo egentlig under alle Forhandlingerne struet op til at være den Tap, om hvilken alle Bønsøgelighederne tilsidst drejede sig, og havde vi ikke haft dette Spørgsmaal at trækkes med, er det min Overbevisning, at saa var Fællesudvalget i Fjor blevet enigt. Nu stiller Sagen sig for mig noget anderledes. Nu er det Spørgsmaal rejst, og det er rejst paa en saadan Maade, at det har vakt almindelig Opsigt hele Landet over. Jeg mener derfor, at dette Ting særlig skylder Befolkningen ikke at lade en Skolelov gaa fra sig, uden at det Spørgsmaal bliver klart: Hvad er efter en saadan Lov for Fremtiden de kommunale Raads Rettheder, og hvad er deres Pligt med Hensyn til Spørgsmaalet om Lærernes Kaldelse, med Hensyn til den Indstillingsret, der nu en Gang er tildelt de kommunale Raad? I de Sogneraadsforeninger, hvor jeg har haft den Ære at drøfte det Spørgsmaal mellem forrige og indværende Rigsdagsamling, har jeg bragt i Erfaring, at det er et levende Ønske, der næres omkring i de kommunale Raad, at man maa faa Klarhed over dette Forhold. Jeg hører jo nok, at enkelte ærede Medlemmer have ment, at man kunde i sidste Instans nøjes med at blive ved det bestaaende, men det, vi nu

have, er desværre en Lov, der siger et, og ministerielle Resolutioner, der sige lige det stikmodsatte, og det er derfor et skyldigt Hensyn, mener jeg, til Befolkningen, at man sørger for, at der bliver bragt Klarhed over dette Forhold. Jeg mener, at de Regler, her ere foreslaaede, ere praktiske, men jeg gentager, hvad jeg sagde i Fjor: Jeg kunde ogsaa gaa med til yderligere Indrømmelser i Retning af, at der med Hensyn til Lærere, der maa ansættes i 1ste Klasse's Embeder, stilles strengere Fordringer, end her er foreslaaet, at de i Gds. maa være ældre end 25 Aar, og at de skulle have undervist i længere Tid end 4 Aar, men det er ikke for mig Hovedsagen, hvilke Fordringer man her vil stille. Det, der for mig er Hovedsagen, er, at man i Fremtiden faar givet faste og bestemte Regler for, hvad der er Kommunalraadens Ret med Hensyn til Indstillingerne. Det kan jo ikke gaa at lade Autoriteterne tumle med de kommunale Raad, saaledes som de nu faktisk tumle med dem i enkelte Amter. Det synes næsten, som om Holbæk Amt vil gaa i Spidsen for at bekæmpe de kommunale Raads Indstillingsret. I Fjor blev der af Skoledirektionen for Arts og Skippinge Herred to Gange forkastet Indstillinger, der vare gjorte af Højby Sogneraad i Ods Herred. Jeg har her liggende for mig en Afkrift af Skoledirektionens Motivering af Forkastelsen af den sidste Indstilling. Det kunde maasse interessere ærede Medlemmer at høre, paa hvilke Motiver en Skoledirektion forkaster et Sogneraads Indstilling. Sogneraadet havde anden Gang indstillet en Lærer, der var 34 Aar gammel, dimitteret med 1ste Karakter i Aaret 1879, og en Lærer, der var 33½ Aar gammel, dimitteret med 1ste Karakter i 1884. Men saa havde det af Hensyn til Behøverne i Skoledistriktet indstillet en 3dje, der kun var 23 Aar gammel og dimitteret i Aaret 1893 med 2den Karakter, men som vilk i det ledigværende Embede havde han i den Grad vundet Behøvernes Tillid, Agtelse og Hengivenhed, at Skoledistriktets Beboere meget indtrængende anmodede Sogneraadet om, at han maatte komme paa Listen. Denne Indstilling blev alligevel forkastet. Med den højtærede Formands Tilladelse maa jeg maasse læse noget af denne Motivering. Skoledirektionens Skrivelse er afgiven under 1ste April 1895, altsaa samtidig med, at vi her sad og forhandlede Skolelovsforslaget i Fællesudvalget. (Stemmer. Det er et Aar før!) Om Forladelse! det er et Aar før, men det er en af de sidste Indstillinger, der ere forkastede. Motiveringen lyder saaledes: „Direk-